Castell de Castellet

Castellet i la Gornal

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Carrer del Castell, 36. Nucli de Castellet
Alçada:	140

Coordenades:

Latitud:	41.26458
Longitud:	1.63614
UTM Est (X):	385756
UTM Nord (Y):	4569026

Classificació

Número de fitxa	08058 - 275
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Romànic Modern Contemporani
Segle	X- XX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Restaurat l'any 1999
Protecció	Legal i física
Tipus de protecció:	BCIN
Observacions protecció:	Monument Històric / 22/04/1949 / R-I-51-5356 / 648-MH / Decret 22/04/1949, BOE 05/05/1949
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	IPAC 730 / CCAA 12388
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Cultural
Titularitat	Privada
Titular:	5891401CF8659S0001WA

Fitxes associades:

Conjunt de Castellet

Autoria de la fitxa Núria Cabañas. Web Cultura, SCP
Data de registre de la fitxa: dt., 20/06/2023 - 05:50

Descripció

El castell de Castellet, antigament anomenat de Sant Esteve, es troba situat al cim d'un turó i just al costat del riu Foix, amb una gran visibilitat de l'entorn de les antigues vies de comunicació. L'actual fisonomia del castell és conseqüència de la construcció de diverses dependències i reformes fruit de les necessitats estratègiques al llarg dels segles. Actualment són visibles les parts originals conservades i que han estat integrades en la reconstrucció i reforma del segle XX. El castell s'origina al segle X amb la construcció d'una torre de planta circular de 5 m de diàmetre interior i 19 m d'alçada ocupa la part central de l'actual conjunt. Conserva diverses finestres d'arc de mig punt i la porta original d'arc de mig punt. Aquesta fou refeta per Josep de Peray (entre 1928 i 1929 com bona part del castell) i es va fer més alta. D'aquest primer moment també es conserva una cisterna de planta rectangular de grans dimensions amb la coberta en volta e canó de pedra. Al segle XIV la fortificació va perdre la seva condició militar i va esdevenir un espai de residència senyorial i a inicis del segle XV fou adquirit per la família dels Torrelles. Aquest fet es fa evident amb la construcció d'un edifici residencial, possiblement de tres plantes amb una petita torre angular d'estil gòtic. Aquesta nova construcció tanca per la banda de llevant tancava amb una muralla atalussada. Tant l'interior com l'exterior d'aquest espai va ser bona part reformat per Josep de Peray imitant l'estil gòtic però deixant de banda l'estructura original del conjunt. La façana principal de l'antiga zona residencial imita l'estil gòtic i en destaca la presencia de dues finestres geminades amb les dues torres finalitzes amb merlets. De les actuals restes conservades cal destacar-ne la muralla de llevant edificada al segle XVI amb merlets i de la qual en resta bona part del parament, restaurada el 2018.

L'agost de es va dur a terme una intervenció arqueològica arran del projecte de rehabilitació d'Aberits. La intervenció es va dur a terme en un edifici situat al peu de a torre i adossat a la muralla del recinte sobirà. L'any 2007 i 2009 es van reprendre els treballs arqueològics en diferents àmbits de l'interior del castell que van posar de manifest d'una ocupació de l'espai des d'època ibèrica i/o romana (amb la localització d'un mur de tancament i l'enterrament d'un canis) fins al segle XX.

Observacions:

Altres noms: Castell de Sant Esteve

Història

El castell de Castellet es esmentat per primera vegada l'any 977 quan el comte Borrell II el va vendre a Unifred, anomenat Amat, pel preu de seixanta peces. Gràcies aquest document sabem que el castell termenava amb Castellví, Olèrdola, Cubelles, Calders i la Guàrdia de Banyeres. En aquest moment, el castell era anomenat de Sant Esteve. A partir d'un document de l'any 1012 Josep Iglésies apunta la possibilitat que Unifred fos germà d'Hug de Cervelló i fill d'Ansulf. Al segle XI el castell estava sota el domini de Bernat Otger, fill d'Otger. L'any 1076 Rotllan d'Otger ven la meitat del castrum de Castellet al comte Ramon Berenguer I. En aquest document deixa constància que ho tenia per testament del seu pare Berant. En aquest mateix document es constaten els límits que abraçava el castrum de Castellet, amb sortida a mar per migdia. Els límits eren per Olèrdola, el litoral de la mar, el Vendrell, Santa Oliva, Banyeres i Castellví. Des de aleshores el terme de Castellet s'ha anat reduint a favor dels municipis de l'entorn passant de quasi 90 km2 a 47 km2. Al segle XII Jordà Santmartí, propietari del castell, va prometre fidelitat al

comte de Barcelona. També va damnificar els honors del monestir de Sant Cugat, dins dels límits del castell de Castellet. L'any 1219 el rei Jaume I va confirmar el dret que tenia Ferrer de Santmartí i els seus avantpassats sobre el castell de Castellet, feu de la corona. Al mateix temps, entre el segles XII i XIV, la família Castellet va posseir el castell en rerefeu i va tenir el domini del terme. Els Castellet van ocupar càrrecs en l'administració reial fins a Blai de Castellet, últim membre que va posseí el castell. A partir d'aleshores estigué en possessió de la corona fins que l'any 1405 el rei Martí l'Humà el va vendre a Pere de Torrelles. Posteriorment va passar a mans de la família Desplà i l'any 1460 a Bernat de Requesens. L'any 1472 els Requesens ho van vendre a Guillem de Peralta. Posteriorment va passar sota domini de la família dels Aguilar, dels Icard i finalment dels Queralt, comtes de Santa Coloma, els quals el van mantenir fins l'any 1837, quan es van abolir els drets jurisdiccionals. L'any 1925 n'era propietari Josep de Peray i March. Després de la Guerra Civil Espanyola el castell s'abandona fins l'any 1999 que fou adquirit per la fundació Abertis

Bibliografia

ADELL, JA. (2006): Castellet: un Castillo feudal en el segle XI. Fundación abertis. Barcelona.

AAVV. (1981): Catalunya romànica. El Penedès i l'Anoia. Vol. XIX. Pòrtic. Barcelona. Fundació Enciclopèdia Catalana.

CATALÀ, P. (1990): Els Castells Catalans. Vol III. Rafael Dalmau Editor. Barcelona.

Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic del terme municipal de Castellet i la Gornal. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Patrimoni Arqueològic i paleontològic del terme municipal de Castellet i la Gornal. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

VIRELLA, A. (1978): Un terme mil·lenari Castellet i la Gornal: El passat i el present. Institut d'Estudis Penedesencs. Vilafranca del Penedès.

VIRELLA, X. (1983): Catàleg arqueològic de Castellet i la Gornal. Institut d'Estudis Penedesencs, 21. Primer premi del VII Concurs de Sant Ramon de Penyafort-1979 convocat pel Museu de Vilafranca del Penedès.